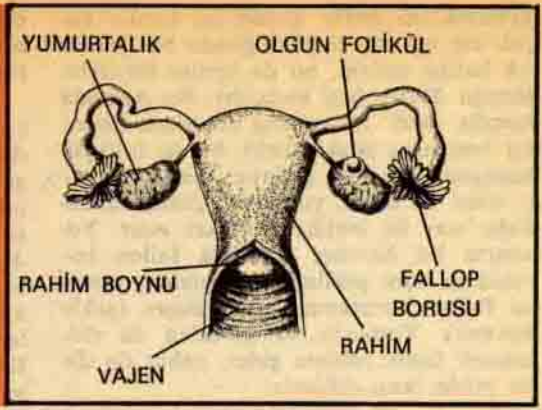

BEN ESİNİN YUMURTALIGIYIM

J. D. RATCLIFF

Ben ve Eşim Esin'in organları içinde en çok dişil olanıyım ve aynı zamanda insan neslinin de başlangıç noktasını teşkil ederim.

Biz iki taneyiz ve Esin'in havsalasının iki tarafına ligamentlerle (bağlarla) asılı olarak bulunmaktayız. Rengimiz beyazımsı ve şeklimiz genellikle badem şekline benzer olup altı milimetrelilik bir uzunluğa sahibiz. İkimiz birlikte sekiz gram geliriz.

İlginc olmayan görünüşümüze ve göze çarpmayan büyüklüğümüze rağmen ben ve eşim (ben Esin'in sağ yumurtalığıyım) Esin'in organları içinde en dişil olanıyım. Biz onun mizacında, cinsel isteğinde ve genel sağlığında karar sahibi olarak, yaşantısında önemli rol oynarız. Hakikatte de eşimle birlikte Esin'in kadın olarak gelişmesinde birinci yeri alırız.

Esin oniki yaşına gelinceye kadar — ki bu biraz daha erken veya biraz daha geç olabilir — Görünüşü oğlan yapılı ve cinsel yönden de olgunlaşmamış bir durumda idi. Sonra hipofiz bezinin bir işareti üzerine biz sihirli değnek hormonlarımızı imal ettik ve bunlarla onun vücudunu yeniden bir kadın vücudu olarak şekillendirdik. Havsalası genişledi, kalçalarında yağ tabakaları meydana geldi, göğüsler gelişmeye başladı, bacak aralarında ve başka yerlerde tüyler çıkmaya başladı ve genel olarak cinsel organları olgunlaştı.

Bundan sonraki 35 küsur yıl doğru bir saat intizamıyla, biz her an varlığımızı hatırlatarak, onun aybaşılarını düzenlemede katkıda bulunacağız. İlk çocuğunu doğurması için insan yaşantısının en esası temel malzemesini, yani yumurta, ona sağladık. Bundan birkaç yıl sonra da eşim ve ben dükkânı kapatacağız ve böylece de Esin'in doğurgan yılları so-

na ermiş olacak. Esin küçük bir çocuk iken ben de pek önemsiz bir durumdaydım. Daha zaman bile ben ve arkadaşım yarım milyon kadar mikroskopik hücrelere, Oöcytes'lere, sahip bulunuyorduk ve bu hücrelerin herbiri Esin'in ileride doğuracağı çocukların kalıtsal (irisi) bir takım özelliklerini teşkil eden binlerce faktörlere de sahiptiler. Esin'in doğurgan yıllarında biz yumurtalıklar, her 28 günde bir tane olmak üzere, yalnız 400 tane olgunlaşmış, gelişmiş ve tohumlanmaya elverişli yumurta imal ederiz. O halde 500.000 yumurta hücresine ne gerek vardı? Bunu ben de bilmiyorum. Belki bu da başka bir doğa müsrifliğidir.

Seçilen herhangi bir yumurta hücresi gelişerek tohumlanabilir bir yumurta haline nasıl gelir? Bunun cevabını da verebilmeyi çok isterdim, fakat veremeyeceğim. Ben yalnız size bu konudaki olayları kabaca anlatacağım. Adet görme devrelerinin ilk sıralarında hipofiz bezi foliküle benzer tek hücreli hormonlar (FSH) çıkartırlar. Bu maddenin gücünü düşünebilmek çok zordur. Bir günde 30 gramın milyondan birinden az olan bu hormon bir sürü olaylar yaratmaya yetmektedir.

FSH dürtüsü ile, uyumakta olan yumurta hücrelerim uyanır. Bir tane, sıvı ile dolu, folikül büyümekte olan her hücrenin çevresini sarar ve bundan meydana gelen habbecikler hızla genişler ve yüzeyime doğru çıkmaya başlarlar.

Bunlardan yalnız bir habbe bu çıkışı tamamlar — aksi halde Esin birbirine benzemeyen bir çok çocuğa gebe kalırdı —

yaklaşık iki hafta içinde bu habbe küçük bir zıp zıp büyüklüğünde bir kabarcık haline gelirken, bu da benim büyüklüğümün dörtte biri kadardır. Bu noktada hipofiz bezi Lutenizing hormonu denen bir hormonu püskürtürki, bu da folikülü kapayan ince zarı çatlatır. İçindeki dışarı sızar ve olgun yumurta, içinde bulunduğu sıvı ile birlikte hareket eder. Yumurta bu hareket sonunda fallop borusunun huni şeklindeki ağzından, yavaşca fallop borusunun içine düşer (şekle bakınız). Yumurta ya buradan da döllenmek üzere rahime gider, yahut da daha yolda iken döllenir.

Bu olgun yumurta hakikaten olağanüstü bir şeydir. Örneğin Esin'in ilk çocuğunun başlangıcı olan yumurta, kendisine düşen, yaratılış dramı içindeki rolünü oynamak için 20 yıl kadar beklemiş ve bütün bu süre içinde, kapsadığı genetik bilgilerle birlikte hayatiyetini korumuş, yani kapsadığı 23 kromozomu, Erol'un spermalarındaki 23 kromozomla birleşmek üzere canlı olarak saklamıştır. Olgunlaşmış bir yumurta Esin'in vücudundaki en büyük hücreyi teşkil eder. Böyle bir yumurta en küçük insan hücresinden, bir erkek sperması başından, yirmi-beş kez büyüktür. Böyle olduğu halde bile benim bu yumurtam gözle görülebilirliğinin ancak sınırındadır. Bu çeşit küçük parlak yuvarlaklardan iki milyonu, yani nüfusu Ankara'dan fazla olan bir şehri nüfuslandırmaya yetecek kadar bir miktarı, bir yüksüğü ancak doldurabilir. İşte bunun için de bu kadar küçük bir şeyden bir bebeğin oluşumunu anlamak okadar zordur.

Ürettiğim yumurtanın kalitesi çok önemlidir. Esin 15 yaşına gelinceye kadar yumurtalarının olgun ve döllenmeye elverişli olması ihtimali çok zayıftı. Onun en elverişli yıllarında, yuvarlak hesap 20 si ile 30 yaş yılları arasında bile döllenme olanağı tam değildi. Hakikaten de ortalama kadınların, çocuk doğurma yıllarında, yumurtaları döllenme sırasında gelişmemiş olabilir veya bazı kusurlar nedeniyle reddedilebilir, veya vücut tarafından temessül edilebilir (özümlelenebilir) veyahut da dışarı atılabilir.

Bir kadın yaşlandıkça yumurtalarının kalitesi de hızla düşer. Eğer Esin şimdi 42 yaşında iken bir çocuk doğuracak olsa, doğacak çocuğun kusurlu olması ihtimali, 30 yaşında ve daha genç iken doğuracağı çocuğa oranla oldukça fazla

olurdu. Bununla birlikte onun hâlâ da normal bir doğum yapması olanağı bir hayli yüksektir.

Sanırımki yumurtalar hakkında bu kadar yetişir. Benim aynı derecede veya daha çok önem taşıyan yapacak başka görevlerim de vardır. Ben aynı zamanda hormon üreten bir organım. Bizzat yaşantı benim hormonlarıma dayanmazsa da normal bir yaşantı bu hormonlarıma bağlıdır. Üretmekte olduğum ve hepsi de kimyasal mahiyette olan birçok Estrojen'leri gözönüne alınız. Bunlar olmadan, Esin çok ufak yapılı ve göğüsü dümdüz ve cinsel organları da küçücük ve işlemez durumda olurdu.

Şaşılacak birşey de organlar içinde en dışıl olan biz yumurtalıklar aynı zamanda Testosteron, yani Erol'un erbezlerinin ürettiği hormonun aynısını da üretiriz. Bu üretimin biran kontrol dışı kaldığını kabul etsek, ozaman Esin'in sesi kalınlaşmaya ve sakalları çıkmaya başlardı. Biz yumurtalıklar, erkeklik hormonlarını Estrojen'e çevirmek suretiyle, sorunu daha nazik bir şekilde çözümleriz.

Çalışmalarımızdan çok dikkate değer bir başkası da, bizim her ay karmaşık yeni bir hormon fabrikası inşa etmemizdir. Yumurta birkez patladıktan sonra, Lutenizing hormonu (ki bu folikülleri patlatan hormonun kendisidir) içimde geride kalan kratere benzer çukurluğu bir takım yağlı ve yeşilimsi maddelerle yüklü hücrelerle doldurur. Bu Corpus Luteum denen yeni bir bezdir. Bu bez Esinin kan dolaşımına boşalan yeni bir hormon üretir. Bu hormona çok yerinde olarak, gebelik lehinde manasına gelen Projesteron adı verilir. Bunun asıl hedefi Esin'in rahimidir. Projesteron'un etkisi altında rahimin ritmik kasılmaları durur, cidarları kalınlaşır ve yeni bir kan dolaşımı ağı teşekkül eder. Böylelikle tohumlanmış bir yumurta için bir yuva ve bir beslenme olanağı hazırlanmış olur. Bir gebelik olmazsa Corpus Luteum bezi küçülür ve ölür.

Ben her zaman Esterojen ve Projesteron üretimini dikkatle ayarlamaya çalışırım. Bu üretim kontrol altına alınmazsa ozaman Esin, bir kısmı fiziksel ve bir kısmı da duygusal birçok sıkıntılarının kurbanı olur. Esin'in bu durumlarda bacaklarının şişmesine yolaçan su birikmesi olabilir. Yahut da aybaşı yaklaştıkça, hassas, sinirli ve düşkün ve kaza yapmaya elverişli bir hal alır. Fakat şükürki

doktorların elinde bu gibi hormon den-
gesizliklerini düzelecek haplar mevcuttur.

Esin 45-50 yaşları sürecine geldiği ve Menpoz (aybaşı, görme hali) başladığı zaman biz yumurtalıklar küçülmeye başlar, tekrar ergenlik çağı büyüklüğüne dönüştürürüz ve hormon üretimimiz de hayli azalır. Estrojen ikmalimizin kesilmesiyle çeşitli birçok şeyler olabilir, amma bunlar da mutlaka olur demek değildir. Zengin ve yaşlı dul kadınlarda görülen hörgüç şeklindeki kamburlar teşekkül edebilir ve göğüsler gevşeyip sarkabilir. Görünüşe göre Estrojen'imiz yıllarca Esin'i atar damarlarındaki yağlı maddeler birikimine ve Koroner yetersizliği hastalığına karşı korumuştur. Halbuki aynı yaştaki erkeklerde bu hastalıklar kadınlara oranla 40 kez daha sık görülür. Menopozdan sonra ise bu hastalıklarla Esin de erkekler kadar duyarlıdır. Bu devrede deri kuruyabilir ve kaslar sertleşebilir. Ve Osteoporoz denen, kemiklerin kolay kırılabilir hale gelmesine sebep olan bir hastalığa kolay yakalanabilir hale de gelebilir. Halı üzerinde kayarak bir düşme önceleri basit bir sıyrıkla atlatılabilirken, bu şimdi bir kalça kırılmasına neden olabilir.

Esin bu yan etkenlerin bir kısmından veya hepsinden kendisini koruyabilir. Ve

bunu da birçok kadınlar yapabilmektedirler. Bu gibi haller olursa ozaman da doktorlar, bizim yapamadığımız hormonların yerine geçecek, bir takım ilaçlar yazabilirler.

Benim için en büyük tehdit her zaman Kanser'dir. Yumurtalıklarda kanser başlangıcı sessiz, belirtisiz ve alelade havsala muayenelerinde teşhis imkânı olmayan cinstendir. Havsala bölgesinde kanser ele gelir hale geldikten ve teşhis edilebildikten sonra da ekseriya artık çok geç kalınmıştır. Gerçe bu hastalık her yaşta görülebilir de 45-60 yaş gruplarında en çoktur. Bununla birlikte hâlâ da Esin'i boş yere telaşlandırmak istemem. Kadınlar arasındaki ölümlerin ancak yüzde birine yumurtalık kanseri sebep olmaktadır.

Bu açıklamalardan sonra ben de hikâyemi bitirmek isterim. Ben Esin'in yaşantısında hâkim bir rol oynadım. Ona istediği çocukları veren benim yumurtalarım. Ona fiziksel ve ruhsal sağlığını korumada yardımcı olan yine benim hormonlarımdır. Bundan birkaç yıl sonra başımı eğip selamımı vererek üretme görevimin sürdürülmesini başka bir kuşağa devredeceğim.

READERS DIGEST'ten
Çeviren: GALIP ATAKAN

Bilgisiz olduğunuzun bilincine varmak, bilgiye büyük bir adımdır.

BENJAMIN DISRAELI

Her insan doğal olarak bilgiyi arzular.

ARISTO

Bilgi ve insan gücü eş anlamlıdır.

FRANCIS BACON

Bütün bilgi kaydedilmiş tecrübe ve tarihin bir ürününden başka nedir ki?

THOMAS CARLYLE

Herşeyden yüzeysel bir bilgi demek hiç birşey bilmemek demektir.

CHARLES DICKENS